

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Oikeusministeriö asetti 12 päivänä joulukuuta 2002 työryhmän valmistelemaan ehdotuksen rahoitusvakuusjärjestelyistä annetun direktiivin 2002/47/EY täytäntöönpanon edellyttämästä lainsäädännöstä. Ehdotus tuli laatia hallituksen esityksen muotoon. Työryhmän tuli ottaa tasapainoisesti huomioon velallisen sekä vakuusvelkojan ja muiden velkojien edut sekä erilaiset vakuustarpeet rahoitusmarkkinoilla ja muussa yritysrahoituksessa. Kuluttajien antamat vakuudet sekä asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeet tuli jättää soveltamisalan ulkopuolelle. Sellaisiin arvopapereihin, jotka liittyvät vakuuden antajan omaan yritystoimintaan, tuli kiinnittää erityistä huomiota.

Työryhmä ehdottaa uuden lain säätämistä rahoitusvakuuksista. Laki koskisi arvopapereiden ja tilirahan käyttöä vakuutena rahoitusmarkkinoilla ja yritysrahoituksessa. Sitä sovellettaisiin luotto- tai rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, julkisyhteisön sekä eräiden muiden rahoitusmarkkinoilla toimivien laitosten antamaan vakuuteen. Myös yrityksen antama vakuus kuuluisi lain soveltamisalan piiriin, jos se annetaan edellä mainitulle laitokselle. Jos yrityksen antama vakuus on osake tai osakkeen antamista tai luovuttamista koskeva arvopaperi, vakuus kuuluisi lain soveltamisalan piiriin kuitenkin vain, jos arvopaperi on julkisen kaupankäynnin kohteena.

Ehdotetussa laissa säädetään täytäntöön pantavan direktiivin edellyttämistä säännöksistä. Siinä säädetään mahdollisuudesta sopia omistusoikeuden siirtävästä vakuudesta sekä mahdollisuudesta sopia panttauksessa siitä, että pantinsaajalla on oikeus määrätä pantatusta arvopaperista tai tilirahasta velkasuhteen aikana. Lakiehdotuksen mukaan pantinsaajalla on velan eräännyttyä oikeus muuttaa pantti rahaksi viipymättä. Myynnin sijasta pantinsaaja voisi ottaa pantin omakseen, jos tästä on sovittu. Myös mahdollisuus sopia sulkeutuvasta nettoutuksesta, jossa osapuolten väliset vastakkaiset velvoitteet voidaan eräännyttää ja selvittää yhdellä kertaa, tunnustettaisiin.

Maksukyvyttömyysmenettelyn alkaminen ei estäisi vakuuden saajaa käyttämästä ehdotetussa laissa tarkoitettuja maksunsaantioikeuksiaan. Annettua vakuutta ei voitaisi eräissä tilanteissa peräyttää konkurssipesään.

Lakiehdotus sisältää säännökset myös arvopaperimarkkinalakiin ja arvo-osuustililakiin tarvittavista muutoksista.

Määräajan lyhyiden vuoksi työryhmän ehdotukseen ei sisälly arviota ehdotetun lain suhteesta ja vaikutuksista lakiin eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista. Mahdolliset muutostarpeet on tarkoitus selvittää jatkovalmistelussa.

Työryhmän puheenjohtajana on ollut lainsäädäntöneuvos Marjut Jokela oikeusministeriöstä sekä jäsenenä vanhempi hallitussihteeri Jarkko Karjalainen valtiovarainministeriöstä, johtaja Erkki Kontkanen Suomen Pankkiyhdistys ry:stä, lakimies Hannu Ijäs Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry:stä sekä erityisasiantuntija Marja Tuokila oikeusministeriöstä. Pysyvinä asiantuntijoina ovat olleet professori Jukka Mähönen Turun yliopistosta, lakimies Maritta Nieminen Suomen Pankista ja johtaja Janne Lauha Hex Oyj:stä. Työryhmän jäsen Marja Tuokila on toiminut myös työryhmän sihteerinä.

Työryhmä on kokoontunut kuusitoista kertaa. Valmistelun aikana on kuultu Rahoitustarkastusta, keskuskauppakamaria, Arvopaperivälittäjien yhdistys ry:ä ja konkurssiasiamiestä.

Työryhmä luovuttaa mietintönsä kunnioittavasti oikeusministeriölle.

Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 2003

Marjut Jokela

Jarkko Karjalainen

Erkki Kontkanen

Hannu Ijäs

Marja Tuokila